

...en vrouwen van Venus?

Jaren geleden kwam mijn zus aanzetten met een boek waarvan zij vond dat ik het moest lezen. Voor haar was het een openbaring, het gaf haar inzicht in hoe verschillend mannen en vrouwen zijn. U raadt het al, het was het boek *Mannen komen van Mars en vrouwen van Venus* van John Gray. Het boek was een kaskraker omdat het een onderwerp besprak dat tot dan toe onvoldoende aandacht kreeg.

Addertje onder het gras

Dat mannen en vrouwen verschillend zijn, is ook voor huisartsen geen nieuws meer. Toch doen we vaak alsof mannen en vrouwen hetzelfde zijn en komen we er na verloop van tijd achter dat dat niet handig was. Ook in de geneeskunde speelt dit. Zo was er in de jaren negentig een groot onderzoek over het effect van cholesterolverlaging op het overlijden aan hart- en vaatziekten. Aan dit onderzoek deden 4444 mensen mee, van wie 80% van het mannelijk geslacht. Op basis van onder andere dit onderzoek zijn overal ter wereld richtlijnen ontwikkeld waarin (vrijwel) geen onderscheid werd gemaakt in adviezen voor mannen en vrouwen. De NHG-Standaard Cholesterol uit 1999 zag wel een addertje onder het gras: 'Deelnemers aan studies zijn vooral mannen. De richtlijnen bij vrouwen zijn grotendeels gebaseerd op aannames en extrapolaties omdat voldoende hard bewijs voor hen ontbreekt.' Geleidelijk is het inzicht gekomen dat het extrapoleren van uitkomsten naar vrouwen van bevindingen die zijn gedaan bij mannen tekortkomingen heeft. Vrouwen hebben specifieke zorg nodig.

Gendersensitieve benadering

In dit nummer staat een aantal bijdragen uit de groep van Toine Lagro-Jansen, emeritus hoogleraar Vrouwenstudies Medische Wetenschappen in Nijmegen.

In een beschouwing geeft Toine Lagro zelf aan hoe een gendersensitieve benadering kan leiden tot gelijke gezondheidsuitkomsten voor vrouwen en mannen. Soms is een ongelijke behandeling nodig om op gelijke uitkomsten uit te komen. In een klinische les legt Sylvie Lo Fo Wong ons een aangrijpende maar herkenbare casus voor over huiselijk geweld. Aan de hand van de casus bespreekt ze dat je passende hulp kunt bieden als je weet in welke fase de vrouw zich bevindt en je je hulpaanbod daarop laat aansluiten. Als vertrouwenspersoon heeft de huisarts veel goodwill bij zijn patiënten en is hij vaak de enige met wie zij hun problemen bespreken. Ten slotte bespreekt Miriam de Klein de verschillen tussen mannen en vrouwen in de veelvoorkomende verslavingen aan sigaretten en alcohol.

Hiermee lichten we maar een tipje van de sluier op. Er zijn veel meer verschillen tussen mannen en vrouwen in de geneeskunde. Zo is de presentatie van veel aandoeningen (depressie, hartinfarct) anders bij vrouwen dan bij mannen. Ook worden bepaalde geneesmiddelen (bijvoorbeeld slaapmiddelen en tranquillizers) veel vaker aan vrouwen voorgeschreven. En als we dan medicatie geven, blijkt dat vrouwen meer en ernstiger bijwerkingen van geneesmiddelen ervaren dan mannen.

Het is belangrijk dat we ons van sekseverschillen bewust zijn. Zoals bij veel problemen die wij zien in de spreekkamer, geldt dat je het pas gaat zien als je het door hebt. Pas dan kunnen we er rekening mee houden. Hopelijk kunt u er uw voordeel mee doen. ■

Just Eekhof